

Prima instanță: Judecătoria Căușeni (jud. I. Țonov)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Traciuc, M. Anton, Iu. Cotruță)

DECIZIE

23 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței

Judecători:

Tatiana Vieru

Valentina Clevadi

Tamara Chișca-Doneva

Mariana Pitic

Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Igor Baraliuc împotriva deciziei din 09 iunie 2016 a Curții de Apel Chișinău,

adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Baraliuc împotriva lui Anjela Mihailov cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată și cererea reconvențională depusă de Anjela Mihailov împotriva lui Igor Baraliuc cu privire la constatarea nulității actului juridic și încasarea cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă:

La data de 10 iunie 2015, Igor Baraliuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva Anjelei Mihailov solicitând încasarea datoriei în mărime de 23300 lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 3786 lei și a cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat în sumă de 812, 60 lei și cheltuielile pentru asistență juridică.

În motivarea acțiunii, reclamantul Igor Baraliuc a invocat că la data de 23 aprilie 2014 i-a dat cu împrumut Anjelei Mihailov suma de 23300 lei, iar pârâta s-a obligat să restituie suma împrumutată în termen de 30 zile.

Menționează că, primirea sumei cu împrumut este confirmată prin recipisa întocmită personal de către Anjela Mihailov.

Susține reclamantul că, pârâta urma să-și onoreze obligația de rambursare a datoriei la data de 23 mai 2014, însă, datoria nu a fost restituită.

Indică că, la data de 11 noiembrie 2014 a expediat pârâtei o somație prin care a solicitat în termen de 10 zile calendaristice restituirea împrumutului în sumă de 23300 lei, însă, a rămas fără răspuns și fără executare.

Declară reclamantul că, pârâta nu a restituit suma împrumutată, motiv pentru care solicită și încasarea dobânzilor de întârziere în sumă de 3786 lei pentru perioada 24 mai 2014 – 01 iunie 2015.

La data de 06 august 2015, Anjela Mihailov, prin intermediul avocatului stagiar

Valentina Vdovicenco, a depus cerere reconvențională împotriva lui Igor Baraliuc solicitând constatarea nulității actului juridic –recipisa din 23 aprilie 2014 și încasarea cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat în sumă de 100 lei și cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 3500 lei.

În motivarea cererii reconvenționale s-a invocat că actul juridic, conform căruia se solicită de la Anjela Mihailov restituirea împrumutului și anume recipisa din 23 aprilie 2014 este un act juridic fictiv, care nu a produs careva efecte juridice. Conform art.221 Cod civil, actul juridic încheiat fără intenția de a produce efecte juridice este nul, în baza căruia și urmează a fi constatată nulitatea recipisei, de altfel și conform pct.pct.6, 6.1,9,12 ale Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a legislației ce reglementează nulitatea actul juridic civil.

Menționează că, între Anjela Mihailov și Igor Baraliuc nu au existat careva raporturi de împrumut, iar suma care rezultă din recipisă, conform inventarierii, s-a stabilit că este suma introdusă de Anjela Mihailov pentru alimentarea aparatului de joc pentru Mircea Strună.

În acest sens specifică că, la data de 23 aprilie 2014 în intervalul orelor 20.00-23.30, Mircea Strună, care era client fidel al sălii jocurilor de noroc menționate, prin abuz de încredere și înșelăciune, pe ascuns i-a transmis Anjelei Mihailov suma de 1500 euro în contul achitării sumei de 25500 lei (pentru alimentarea aparatului), care în realitate s-au dovedit a fi bancnote - suvenir. În timpul depistării banilor falși, la sediul salii jocurilor de noroc, a fost chemată poliția.

La data de 24 aprilie 2014, Anjela Mihailov a depus plângere la organul de poliție prin care a solicitat elucidarea tuturor circumstanțelor cazului și atragerea la răspundere penală a lui Mircea Strună.

Precizează că, administratorul sălii de jocuri de noroc – Igor Baraliuc, pentru a fi sigur că suma va fi introdusă în contabilitatea SRL „Macao”, i-a zis Anjelei Mihailov că până la efectuarea anchetei penale, să întocmească o recipisă precum că, a împrumutat acești bani de la Igor Baraliuc, deoarece urmează să se efectueze un control din Ucraina și pentru a nu se isca careva probleme referitor la suma respectivă.

Afirmă că, Igor Baraliuc a asigurat-o că această sumă nu va fi încasată de la ea, ci în cadrul dosarului penal de la Mircea Strună. Ea fiind în stare de șoc, în urma celor întâmplate și având deplină încredere în Igor Baraliuc, a semnat recipisă respectivă, însă, „de facto” nu a împrumutat careva sume de bani de la Igor Baraliuc.

Declară că, recipisa este un act juridic simulat, semnat cu intenția de a ascunde o situație care s-a produs, dar nicidecum nu atestă existența unui raport de împrumut, or, de fapt nu s-a efectuat transmiterea banilor. Contrar prevederilor legale Igor Baraliuc dorește îmbogățirea sa fără just temei.

Prin încheierea din 06 august 2015 a Judecătoriei Căușeni s-a acceptat spre examinare acțiunea reconvențională depusă de Anjela Mihailov împotriva lui Igor Baraliuc cu privire la constatarea nulității contractului de împrumut și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 10 august 2015 a Judecătoriei Căușeni s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Igor Baraliuc și s-a încasat de la Anjela Mihailov în beneficiul lui Baraliuc Igor suma împrumutată în mărime de 23300 lei, dobânda de

întârziere aplicată obligațiilor pecuniare în mărime de 3786 lei, cheltuielile de judecată constituite din taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în mărime de 812,60 lei și suma de 3000 pentru cheltuielile de asistență juridică, iar în total – suma de 30898, 60 lei; s-a respins cererea de chemare în judecată reconvențională depusă de Anjela Mihailov împotriva lui Igor Baraliuc cu privire la constatarea nulității contractului de împrumut și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 07 septembrie 2015 a Judecătorei Căușeni s-au corectat erorile materiale admise în hotărârea din 10 august 2015 a Judecătorei Căușeni referitor la excluderea sintagmei „Ion Rîncău” și corectarea prenumelui Anjelei Mihailov.

Prin decizia din 09 iunie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea de apel depusă de Anjela Mihailov și s-a casat hotărârea din 10 august 2015 a Judecătorei Căușeni și s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care: s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Igor Baraliuc împotriva lui Anjela Mihailov cu privire la încasarea datoriei; s-a admis cererea reconvențională depusă de Anjela Mihailov și s-a declarat nulitatea absolută a contractului verbal de împrumut confirmat prin recipisa din 23 aprilie 2014 semnată de Anjela Mihailov în favoarea lui Igor Baraliuc; s-au încasat cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 3500 lei și taxa de stat achitată în apel în mărime de 614 lei.

La data de 15 august 2016, Igor Baraliuc a declarat recurs împotriva deciziei din 09 iunie 2016 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia cu menținerea hotărârii din 10 august 2015 a Judecătorei Căușeni.

În susținerea recursului s-a invocat că instanța de apel concluzionează că probele cercetate în cumul cu circumstanțe stabilite confirmă incontestabil că Anjela Mihailov a semnat recipisă contrar voinței sale, deoarece în fața instanței se află un act juridic simulat, semnat cu intenția de a ascunde o situație care s-a produs, dar nicidecum în prezența unor raporturi de împrumut, or, în realitate nu a avut loc transmiterea banilor.

Indică că, instanța de apel a constatat ca fapt împlinit situația conform căreia este administratorul cazinoului, iar Anjela Mihailov a semnat recipisă contrar voinței sale cu intenția de a ascunde o altă situație care s-a produs – „încărcarea” în aparatul de joc a sumei de 1500 euro, care în realitate s-au dovedit a fi bancnote „suvenir”.

Remarcă că, în situația în care instanța de judecată a pus la baza hotărârii sale probele prezentate de Anjela Mihailov prin care se invocă presupusele fapte ilicite de excrocherie comise de Mircea Strună prin prezentarea pentru alimentarea aparatului a sumei de 1500 euro, care în realitate s-au dovedit a fi bancnote „suvenir”, instanța de judecată obligatoriu urma să aprecieze probele respective prin prisma admisibilității, pertinentei și veridicității lor în ansamblu. Însă, instanța de apel a omis să dea apreciere legală acestor probe și, în final, nefiind clar care este tangența acestora cu obiectul litigiului privind încasarea datoriei.

Precizează că, concluzia instanței de apel precum că este administratorul unui cazinou nu se confirmă absolut prin nici o probă, din contra, în prima instanță, s-a confirmat că începând cu 23 noiembrie 2001 este angajat în funcția de director general al SRL ”GCC-Securitate”.

Susține că, instanța de judecată, în temeiul art. 130 alin. (4) Cod de procedură civilă, este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind

admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de alte probe. Însă, la caz instanța de apel a omis să se expună din ce cauză probele prezentate prin care se confirmă că nu este administrator unui careva cazinou, nu au fost luate în considerare de către instanța de apel și nici nu li s-a dat apreciere juridică. Cu toate că instanța de apel s-a bazat pe afirmațiile Anjelei Mihailov și pe probele prezentate de aceasta privind presupusele fapte infracționale comise de Mircea Strună, a omis să explice tangența între faptele stabilite prin aceste probe și obiectul litigiului.

Opinează că, soluția la care a ajuns instanța de apel creează o neînțelegere, deoarece în niciunul din actele prezentate de Anjela Mihailov și anexate la dosar nu fac careva referințe la persoana sa nici ca administrator al cazinoului, nici ca altă careva funcție a cazinoului. Respectiv, urmează a fi apreciată critic legătura cauzală la care a ajuns instanța de apel între el și activitatea presupusului cazinou.

Consideră că în rezultatul aprecierii greșite a circumstanțelor de fapt, instanța de apel a ajuns la o concluzie total eronată privind caracterul simulat al recipisei din 23 aprilie 2014 și a aplicat eronat la speță prevederile art. 221 alin. (2) Cod civil, deoarece această lege, în opinia sa, nu trebuia să fie aplicată.

Referitor la argumentele cererii reconvenționale de chemare în judecată depuse de Anjela Mihailov, le consideră declarative, neprobate, fără suport factic. Toate argumentele ce țin de presupusul cazinou, de banii falși introduși în aparatul de joc, nu reprezintă alt ceva decât niște invenții a pârâtei și respectiv o tactică adoptată în scopul de a se eschiva de la plata sumei împrumutului. Chiar dacă se presupune că Anjela Mihailov într-adevăr a fost angajată ca operator în cadrul unui cazinou din sect. Ciocana, mun. Chișinău și într-adevăr a avut loc situația cu prezentarea banilor falși, aceste aspecte nu au relevanță asupra litigiului, or, nici într-un fel nu combat sau infirmă faptul primirii banilor cu titlu de împrumut. A prezentat instanței de judecată probele ce confirmă cu certitudine că nu este administrator, alt angajat sau asociat al cazinoului indicat de pârâtă.

În conformitate cu art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 09 iunie 2016, iar Igor Baraliuc a declarat recurs la data de 15 august 2016.

Materialele pricinii atestă că decizia contestată a fost expediată părților la data de 24 iunie 2016 (f.d.135), iar avocatul Dumitru Barbăscumpă-reprezentantul lui Igor Baraliuc a recepționat-o la data de 14 iulie 2016, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.140).

Astfel, instanța de recurs consideră recursul declarat la data de 15 august 2016 de către Igor Baraliuc împotriva deciziei din 09 iunie 2016 a Curții de Apel Chișinău, este în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 14 decembrie 2016 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în

recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de Igor Baraliuc și va casa decizia instanței de apel, cu remiterea pricinii la rejudecare, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 118 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 130 alin. (2), (3), (4) Cod de procedură civilă, nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

În conformitate cu art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședința de judecată.

În conformitate cu art. 241 alin.(5), (6) Cod de procedură civilă, în motivare se indică: circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța. Dispozitivul cuprinde concluzia instanței judecătorești privind admiterea sau respingerea integrală sau parțială a acțiunii, repartizarea cheltuielilor de judecată, calea și termenul de atac al hotărârii.

În conformitate cu art. 373 alin. (1)-(4) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanță. Instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel pripit a ajuns la concluzia de a respinge cererea de chemare în judecată depusă de Igor Baraliuc împotriva Anjelei Mihailov cu privire la încasarea datoriei și de a admite cererea reconvențională depusă de Anjela Mihailov împotriva lui Igor Baraliuc cu privire la constatarea nulității actului juridic.

Or, din textul deciziei contestate rezultă că această a fost adoptată fără o apreciere a argumentelor și probelor invocate de Igor Baraliuc, axându-se doar pe argumentele invocate de Anjela Mihailov, iar faptul dat indică incontestabil la încălcarea de către instanța de apel a normelor de drept procedural, precum și la examinarea superficială și evazivă a pricinii dedusă judecării, fără a fi verificată, în condițiile legii, legalitatea hotărârii contestate, prin se impune casarea deciziei contestate și remiterea pricinii la rejudecare în instanța de apel.

În acest sens, Colegiul menționează că prin cererea de chemare în judecată înaintată de Igor Baraliuc împotriva Anjela Mihailov s-a solicitat încasarea datoriei în mărime de 23300 lei și a dobânzii de întârziere în sumă de 3786 lei.

Ca temei într-o înaintarea cererii de chemare în judecată reclamantul Igor Baraliuc a invocat faptul că în baza recipisei din 23 aprilie 2014, i-a acordat cu titlul de împrumut Anjelei Mihailov suma de 23300 lei (f.d.5-6).

Prin cererea reconvențională înaintată de Anjela Mihailov împotriva lui Igor Baraliuc se pretinde constatarea nulității a recipisei din 23 aprilie 2014, deoarece ar fi un act juridic fictiv, iar conform art. 221 Cod civil actul încheiat fără a produce efecte juridice este nul, specificând că între ea și Igor Baraliuc nu ar fi existat careva raporturi de împrumut și suma conform recipisei, ar constitui suma în minus introdusă de Anjela Mihailov în contabilitatea cazinoului care ar fi administrat de Igor Baraliuc (f.d.44-46).

Prin hotărârea din 10 august 2015 a Judecătorei Căușeni s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Igor Baraliuc și s-a încasat de la Anjela Mihailov în beneficiul lui Baraliuc Igor suma împrumutată în mărime de 23300 lei, dobânda de întârziere aplicată obligațiilor pecuniare în mărime de 3786 lei, cheltuielile de judecată constituite din taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în mărime de 812,60 lei și suma de 3000 pentru cheltuielile de asistență juridică, iar în total – suma de 30898, 60 lei; s-a respins cererea de chemare în judecată reconvențională depusă de Anjela Mihailov împotriva lui Igor Baraliuc cu privire la constatarea nulității

contractului de împrumut și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d.68-72).

Prin decizia din 09 iunie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea de apel depusă de Anjela Mihailov și s-a casat hotărârea din 10 august 2015 a Judecătoriei Căușeni și s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care: s-a respins ca cererea de chemare în judecată depusă de Igor Baraliuc împotriva lui Anjela Mihailov cu privire la încasarea datoriei; s-a admis cererea reconvențională depusă de Anjela Mihailov și s-a declarat nulitatea absolută a contractului verbal de împrumut confirmat prin recipisa din 23 aprilie 2014 semnată de Anjela Mihailov în favoarea lui Igor Baraliuc; s-a încasat cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 3500 lei și a taxei de stat achitate în apel în mărime de 614 lei (f.d.126-134).

Colegiul relevă că din decizia contestată se identifică că instanța de apel a concluzionat asupra nulității actului juridic contestat prin cererea reconvențională - recipisa din 23 aprilie 2014 prin prisma argumentelor invocate de Anjela Mihailov.

În această ordine de idei, Colegiul reliefează că instanța de apel a reținut argumentele reclamantei pe acțiunea reconvențională precum că, suma reflectată în recipisa contestată ar fi suma în minus introdusă de Anjela Mihailov în contabilitatea cazinoului care ar fi fost administrat de Igor Baraliuc.

La acest capitol, Colegiul consideră pripită ipoteza instanței de apel precum că, argumentele Anjelei Mihailov s-ar confirma prin materialele cauzei din care ar rezulta că la data de 23 aprilie 2014 în intervalul orelor 20.00-23.30, Mircea Strună prin abuz de încredere și înșelăciune, i-a transmis Anjelei Mihailov suma de 1500 euro în contul achitării sumei de 25500 lei (pentru alimentarea aparatului), care în realitate s-au dovedit a fi bancnote „suvener”, în legătură cu ce la data de 24 aprilie 2014, Anjela Mihailov a depus plângere la organul de poliție.

În contextul dat, Colegiul decelează că la materialele pricinii nu a fost anexată decât încheierea din 15 decembrie 2015 a Judecătoriei Ciocana, mun.Chișinău adoptată pe marginea plângerii Anjelei Mihailov, depusă prin intermediul avocatului Boris Bulbuc, în ordinea art. 313 Cod de procedură penală, prin care s-au declarat nule: ordonanța din 23 noiembrie 2014 a procurorului în Procuratura sect. Ciocana, mun.Chișinău privind neînceperea urmăririi penale și ordonanța din 13 iulie 2015 a procurorului adjunct al Procuraturii sect. Ciocana, mun.Chișinău cu privire la respingerea plângerii împotriva ordonanței de neîncepere a urmăririi penale, cu obligarea procurorului de a înlătura încălcările admise.

Tot aici, este de menționat că încheierea respectivă nu conține careva mențiuni referitor la irevocabilitatea acesteia, în condițiile când aceasta este cu drept de recurs.

Alte înscrisuri care să confirme poziția Anjelei Mihailov la materialele pricinii lipsesc.

În consecință, Colegiul reiterează că nu este certă ipoteza instanței de apel din care materiale a pricinii s-a constatat faptul menționat *supra*, deoarece din textul deciziei contestate nu se identifică careva afirmații în acest sens.

Mai mult, la materialele pricinii lipsesc careva confirmări care ar atesta că Igor Baraliuc ar administra sau ar deține careva alte funcții în cazinoul în care s-ar fi petrecut incidentul, argument invocat și de recurent și necombătut de partea oponentă și reținut de instanța inferioară. Dimpotrivă, din copia carnetului de muncă pe numele lui Igor Baraliuc, anexată la materialele pricinii rezultă că acesta deține

funcția de Director General al SRL „GCC-Securitate” începând cu 23 noiembrie 2001, conform Ordinului nr.1p din 23 noiembrie 2001 (f.d.41).

De asemenea, Colegiul remarcă că instanța de apel a constatat faptul semnării recipisei din 23 aprilie 2014 de către Anjela Mihailov contrar voinței sale, deoarece ar fi un act juridic simulat cu intenția de a ascunde o situație care s-a produs, dar nicidecum nu ar confirma careva raporturi de împrumut în condițiile când nu ar avut loc transmiterea banilor „de facto”.

Sub acest aspect, Colegiul reiterează că instanța de apel a concluzionat prin prisma argumentelor reclamantei pe acțiunea reconvențională, or, din textul deciziei contestate nu se identifică că instanța de apel ar fi pus la baza concluziei sale careva probe materiale, înscrisuri prezentate în acest sens.

Colegiul decelează că din lipsă de probe nu se poate concluziona cert asupra faptului impunerii Anjelei Mihailov de către Igor Baraliuc sau de către oricare alta persoană întru întocmirea recipisei contestate.

Mai mult, adresarea reclamantei Anjelei Mihailov în organele de drept referitor la faptul că prin abuz de încredere și înșelăciune i-ar fi fost transmisă sumă de 1500 euro de către Mircea Strună pentru a fi introdusă, echivalentul acesteia în lei, în aparatul de joc, în lipsa unor probe relevante, nicidecum nu confirmă caracterul simulat al actului juridic, cu atât mai mult, faptul impunerii întocmirii recipisei.

Cu referire la alegația instanței de apel precum că transmiterea banilor nu ar fi avut loc în realitate, Colegiul menționează că în lipsa unor probe pertinente și concludente în acest sens, care, la caz, nu au fost administrate, aceasta nu poate fi calificată decât ca o aserțiune. Or, instanța de apel constatând acest fapt, nu a specificat din care probe/înscrisuri ar fi concluzionat asupra acestui aspect.

Colegiul precizează că, instanța inferioară avea obligația rezultând din prevederile art. 373 alin.(2) Cod de procedură civilă, de a da un răspuns cert referitor la relevanța unui înscris sau altuia, în condițiile când instanța de judecată este obligată să reflecte în hotărâre motivele, relevanța, admisibilitatea, veridicitatea probelor, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii, concluziile sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele, rezultând din prevederile art. 130 alin.(4) Cod de procedură civilă.

În consecință, raportând circumstanțele stabilite la normele de drept procedurale enunțate *supra*, Colegiul conchide că examinarea pricinii în ordine de apel a avut loc în mod arbitrar, incomplet, evaziv și fără o apreciere a argumentelor și probelor invocate inclusiv și de Igor Baraliuc.

În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6§1 din CEDO (cauza Hiro Balani vs Spania, 1994).

Or, în sensul art. 6 CEDO, instanțele de judecată trebuie să indice, cu suficientă claritate, motivele pe care se întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, noțiunile ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării.

CtEDO, în cauza *Suominen vs Finlanda*, a reținut că „... o funcție a unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult ca atât, o hotărâre motivată oferă părții posibilitatea să o conteste, precum și posibilitatea de a revedea decizia de către instanța de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public a administrării justiției”.

Totodată, în cauza *Van de Hurk vs Olandei*, hotărârea din 19 aprilie 1994, și cauza *Dulaurans v. Franței*, Hotărârea din 21 martie 2000, paragraful 33, CtEDO a statuat că dreptul la un proces echitabil nu poate fi considerat efectiv decât dacă cererile și observațiile părților sunt într-adevăr „auzite”, adică examinate conform normelor de procedură de către tribunalul sesizat. Altfel spus, art. 6 impune „tribunalului” obligația de a proceda la o examinare efectivă a mijloacelor, argumentelor și al elementelor de probă ale părților, cel puțin pentru a le aprecia relevanța”.

CEDO nu își propune să garanteze drepturi teoretice sau iluzorii, ci drepturi concrete și efective (cauza *Artico vs Italiei*, hotărârea din 13 mai 1980, paragraful 33). Astfel, instanța de apel nu și-a executat în deplină măsură obligația legală de a motiva hotărârea luată și de a argumenta respingerea cererii sale, dreptul său la un proces echitabil fiind lezat. Dreptul de a fi auzit, prin urmare, a fost încălcat, or dreptul în cauză include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea o obligație corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse, ceea ce nu a fost îndeplinit de instanța de apel.

În consecință, Colegiul, verificând conținutul deciziei contestate, în raport cu materialele dosarului, argumentele invocate în recurs, conchide că instanța de apel, s-a referit în mod declarativ la normele dreptului material pe care le-a considerat aplicabile speței, argumentele reclamantei pe acțiunea reconvențională și pe care se întemeiază concluziile sale, fără să se expună asupra probelor administrate de partea oponentă în cadrul judecării pricinii.

Este de menționat că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți. Mai mult, hotărârea trebuie să se fondeze pe lege, dar trebuie să rezolve, într-o manieră certă, explicit sau implicit, toate cererile invocate de părți, conform principiului nr. 6 al Recomandării nr. 5 din 1984, adoptată la de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei, privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea funcționării justiției, ceea ce în speță lipsește.

Or, în sensul principiului procesului echitabil, garantat de art. 6 CEDO, motivarea hotărârilor este o garanție pentru părți că cererile lor au fost analizate cu atenție și oferă posibilitatea exercitării controlului judiciar. Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept care i-au format convingerea, în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, concisă și fermă, să aibă putere de convingere. Nemoțivarea hotărârii sau o motivare necorespunzătoare vor atrage casarea ei.

Din considerentele menționate, pornind de la faptul că această eroare admisă la judecarea pricinii în instanța ierarhic inferioară nu poate fi corectată de instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții

Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Igor Baraliuc și a casa integral decizia instanței de apel, cu remiterea pricinii civile la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel, pentru a concluziona sub aspectul temeiniciei/netemeiniciei atât acțiunii inițiale, cât și reconvenționale, urmează să verifice cerințele prin prisma argumentelor și probelor atât a părții reclamante, cât și a părții pârâte, rezultând din prevederile art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, conform cărora instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, ca în consecință soluția adoptată să fie certă și coerentă. Caracterul peremptoriu al concluziei instanței de judecată, urmează a fi stabilit în coraport cu argumentele părților, circumstanțele pricinii, probele administrate și cercetate și normele de drept material aplicabile raportului litigios.

În conformitate cu prevederile art. 442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. c) și alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Igor Baraliuc.

Se casează decizia din 09 iunie 2016 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Baraliuc împotriva lui Anjela Mihailov cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată și cererea reconvențională depusă de Anjela Mihailov împotriva lui Igor Baraliuc cu privire la constatarea nulității actului juridic și încasarea cheltuielilor de judecată, cu remiterea pricinii la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecători

Valentina Clevadî

Tamara Chișca-Doneva

Mariana Pitic

Oleg Sternioală